

[Undervisningsministeren.]

Det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen mente, at der var et gammelt Løfte fra 1920, og mente endvidere, at der under en hel Række Undervisningsministre i længere Tid havde ligget et helt udarbejdet Lovforslag derom. Stillingen er den, at i 1919 forelagde daværende Undervisningsminister Keiser-Nielsen et Forslag, hvori baade Landets og Byernes Friskoler var med, men enten det nu var ved et Ulykkestilfælde eller paa anden Maade, gled Byernes Friskoler ud her under Behandlingen, saaledes at Lovforslaget kun omfattede Landets Friskoler. Under min Forgænger er Spørgsmaalet taget op til Overvejelse i Undervisningsministeriet, og da jeg tiltraadte dette, forelaa der et udarbejdet Lovforslag, men min Forgænger havde altsaa ikke fundet det opportunt eller fundet, at Tiden ikke var inde, eller jeg ved ikke, hvilke Grunde han havde dertil, men i hvert Fald fremsatte han det ikke her i Rigsdagen. Men det ligger for saa vidt udarbejdet i Ministeriet. Jeg har modtaget i Sommer og ved anden Lejlighed Deputationer fra de paagældende Folk. I Lands-tinget sagde jeg, at jeg gerne vilde tage hele Spørgsmaalet op til Overvejelse. Det har jeg ogsaa gjort, og jeg er inde i disse Overvejelser; men der er forskellige Ting, der maa overvejes, og jeg er i Færd med at samle noget Materiale desangaaende.

Medens man vel for en halv Snes Aar siden, da Spørgsmaalet blev rejst, væsentligt kun tænkte paa Grundtvigske Friskoler i Byerne, er der kommet nye pædagogiske Strømninger op, som ogsaa spiller ind her, og der findes i København og i Københavns Omegn, maaske ogsaa andre Steder, private Skoler af denne Art, altsaa ikke Eksamensskoler — ingen af os tænker jo heller paa Forberedelsesskoler til Gymnasiet eller Realskoler —, men virkelig frie Skoler i den gamle Kold-Grundtvigske Betydning. Der findes i hvert Fald Spirer til nye private Skoler for saavidt ogsaa af denne Art, men paa den anden Side ogsaa af helt anden Art, nemlig ikke Skoler, der skal ledes i Grundtvig-Koldsk Aand, men Skoler, der skal søge de nyepæriske Skoletanker gennemført, og det vil selvfølgelig være akkurat lige saa berettiget som at søge de Grundtvigske Skoletanker gennemført. Ogsaa der maa der efter min Mening være Frihed.

Hvad min principielle Stilling til denne Sag angaar, kan jeg henvise til en Tale, jeg for adskillige Aar siden holdt i dette Ting, nemlig da Venstres Forslag om Skolefri-

hed var fremme; man husker ogsaa Grundlovsparagraffen desangaaende, som jeg stemte for, idet jeg alle Dage har været Modstander af et Statsskolemonopol. Derimod ønsker jeg, at den offentlige Folkeskole skal blive i videst muligt Omfang en Skole for alle Folkets Børn i Kraft af sin egen Godhed og derfor bør forbedres stadig, saaledes at den kan omfatte et større og større Antal af alle Folkets Børn, de komme fra de fattige Hjem eller fra de allerrigeste. Denne Folkeskole skal ikke være for god for nogen og ikke for daarlig for nogen. Den skal være saadan, at alle Folkets Børn i Virkeligheden kunde gaa der. Men det Maal skal den naa ikke ved Statsskolemonopol, men i Kraft af sin egen Dygtighed, Godhed og Udvikling.

Der næst mener jeg, at denne Folkeskole — hvad jeg ogsaa tidligere mange Gange har udviklet — bør stille sig saa forstaaende overfor nye Skoletanker — det være sig Grundtvigske for Menneskealderne siden eller nyepæriske nu —, at den indenfor sine Rammer gør Forsøg i saa Henseende; og hvis Tankerne endnu ikke er saa modne, at det offentlige Skolevæsen finder det forsvareligt at indføre dem, i hvert Fald forsøgsvis, indenfor sine Rammer, mener jeg, at der bør være Adgang til pædagogiske Forsøg udenfor det offentlige Skolevæsen, og jeg mener ogsaa, at Samfundets eller Statens Støtte dertil er berettiget.

Men dette Spørgsmaal om disse nye Skoler, der er Spirer til visse Steder, er jeg ogsaa i Færd med at beskæftige mig med. Jeg vilde gerne vide, hvordan det staar. Jeg vil gerne have en nøjagtig Oversigt over, hvilke Skoler der er Tale om her, Tallet paa dem, Antallet af Børn og den meget forskelligartede Karakter af disse Skoler. Derfor beder jeg ærede Medlemmer nu give mig nogen Tid til Overvejelse af dette Spørgsmaal. (*Povlsen*: Sløjdskolerne og Husholdningsskolerne!).

Det er rigtigt, jeg har endnu et Spørgsmaal at svare paa. Det er det ærede Medlem Hr. Povlsens Forstaaelse af Punktet om Husgerning og Sløjd med de dertil knyttede skriftlige Øvelser og Regning. Jeg kan ganske slutte mig til den Opfattelse, det ærede Medlem der gjorde gældende.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagenes Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.